

at han i Grunden mener Kvinderne det godt; men jeg synes nok, han er for omhyggelig for os, og at hele Artiklen vidner om, at han kun har ringe Tro paa Kvindernes Kræfter, saavel fysiske som aandelige.

Som Mejeribestyrer har man mange forskellige Folk at tumle med, siger K. F. J. Og dette tror han nu slet ikke, Kvinderne har Evner til. Men hvorfor ikke? Jeg antager da ikke, det er ret ofte, d'Hrr. Mejeribestyrere benytter fysiske Kræfter for at skaffe sig Respekt. I al Fald tror jeg ikke, den Slags Myndighed er meget værd. Nej, naar blot Kvinden er sig selvbevidst, véd, at hun *baade er og skal være* den, der styrer og staar til Ansvar for det hele, da vil hun optræde med *Bestemthed* i alle Forhold, og hun vil da forstaa at skaffe sig al den Autoritet, der er nødvendig. At dette skulde være særlig vanskeligt inden for Mejeriets Omraade, hvor det i Reglen er Lærlinge eller unge fremadstræbende Mennesker, vi har med at gøre, det forstaaer jeg ikke. At Agtelsen for Kvinden i Almindelighed ikke er meget udviklet, skal K. F. J. have Ret i. Men vi maa *tiltvinge* os den her som i alle Stillinger, der er ikke andet at gøre. Ved at pakke sammen og gaa vor Vej, tror jeg ikke, vi vinder den.

Hvad Kvindernes fysiske Kræfter angaar, da er det jo sikkert nok, at vi ikke er saa stærke som Mændene. Men Øvelse og Vanen er det halve Arbejde, og jo mere Kræfterne benyttes, des mere udviklende. Jeg har ofte set Kvinder i Mejeriet magte det, Mændene ikke kunde, naar de begyndte. Men hvor mange af d'Hrr. Bestyrere gaar selv og slæber paa de tungeste Ting i Mejeriet, stundom overlades dette til den kvindelige Elev eller Mejersken, og hun magter ret vel en Drittel. At lære Mejeriet eller være Mejerske hos Bestyreren kan være strengt nok stundom; men har vi først naaet frem til de overordnede Pladser, saa behøver vi ikke altid at slæbe alene, naar vi har flere til at hjælpe os.

Det er min — jeg turde sige — lange Erfaring, at det gaar bedst, hvor baade Kvinder og Mænd arbejder sammen.

Jeg tror neppe der er noget Omraade, hvor Kvinderne har gjort sig saa fortjente, som netop paa Mejeriets. Det er dem, der fra først af har skaffet det danske Smør sit Ry paa Markedet. Og saa skulde vi nu, ledsaget af et medlidende: ubrugelig — forlade Skuepladsen. Dette turde dog være en vel overilet Beslutning. Naar Kvinden daglig viser, at hun ikke blot er i Stand til at skaffe det Mejeri, hun bestyrer, den højeste Pris for Smørret, men ogsaa skaffer Andelshaverne fuldt saa stort et Netto-udbytte som Mejeristerne, saa synes det mig hun udfylder sin Plads tilstrækkeligt. De Besværligheder, hun har at overvinde fordi hun er Kvinde, vil møde hende i alle Forhold. Og intet er mere udviklende end netop dette, at maatte kæmpe sig frem. Men lad Kvinderne selv afgøre, hvor de vil tage fat. Hvad mon Mændene vilde sige til, om vi talte til dem paa den Maade: Nej, grib I ikke ind i dette eller hint Fag, ti det vil volde Eder alt for meget Bryderi.

Jeg skal være den første til at indrømme, at vor Dragt er upraktisk og uheldig; men at K. F. Jensens Omhu for os er vel overdreven, synes jeg fremgaar af, at man sjælden eller aldrig hører om Ulykker af

denne Aarsag. Og hellere end at raade Kvinderne til helt at opgive Forretningen, vil jeg raade dem til at blive enige om at klæde sig paa en mere fornuftig Maade. Dette burde snart alle Kvinder være naaet frem til, at turde bryde med Fordommene.

Jeg vil ikke raade andre Kvinder til at lære Mejeriet end de, der har særlig Lyst og Anlæg i den Retning. Og til dem vil jeg sige: Begynd ikke paa det uden med det Maal for Øje at naa frem til en Bestyrerplads, og lær saa Faget tilgavns. Lær det baade praktisk og teoretisk, besøg en Mælkeriskole; der kan jo godt faas Amts-understøttelse.

Kvinden maa dygtiggøre sig, saa hun fuldtud staar paa Højde med Manden, og saa endelig forlange lige saa meget for sit Arbejde som ham. Vi maa ikke trykke Lønnen yderligere ned, men tvertimod være med til at hævde Arbejdets Værd.

Katrine Pedersen,
Mejeribestyrer,
Flakkebjerg.

En Hr. Karl Fred. Jensen har i Kvindebladet „Hvad vi vil“ Nr. 9 paataget sig at henvise Kvinderne, om ikke just til det Sted, hvor Peberet gror, saa dog til at søge anden Beskæftigelse end Mejeriet, idet han paastaar, at Kvinderne ikke længere passer til Mejerieringen, og det af følgende Grunde:

- 1) Fordi Kvinderne bærer Skørter;
- 2) fordi Kvinderne ikke har Kæmpekræfter,
- og 3) fordi Agtelsen for Kvinderne er saare ringe.

Til første Punkt er der vel neppe andet for os Kvinder at svare, end at opfordre Hr. Jensen til — da det jo lader til, at han kan have ganske gode Indfald — at konstruere en Dragt for Kvinder, der, foruden at være klædelig, fjerner den Fare, som Skørterne efter hans Mening indeholder. Mon det ikke, naar alle tekniske Hjælpe-midler toges i Betragtning, skulde være Hr. Jensen muligt at opfinde en Springdragt for Kvinder, der foruden at tilfredsstille Skønhedens Love, tillige knnde gøre det muligt for Kvinderne at „springe“ til i et kritisk Øjeblik og ordne det fornødne.

Skønt Hr. Jensen ikke har noget imod Kvindens Properhed, beklager han dog, at de ikke er i Besiddelse af Kæmpekræfter, og deri maa man absolut give ham Ret. I Almindelighed kan det vel siges — om end med Smerte — at Kæmperne er sjældne i vore Dage, endogsaa blandt Mændene; men tror Hr. Jensen da ikke, at de Kvinder, han er saa venlig at henvise til Beværtninger, kunde have Brug for „Kæmpekræfter“, man skulde dog virkelig antage, at det vilde være lige saa vanskeligt for en Kvinde at manøvrere med en fuld Mand som med en „fuld“ Smørfjerdning.

Erfaren Mand er god at gæste. Hr. Jensens Erfaringer gaar ud paa, at Mælkekuskene er raa, Andelshaverne uden Aandsdannelse og slemme at komme til Rette med. Det lader til, at de Erfaringer, som Hr. Jensen har gjort, med Hensyn til Mælkekuskene og Andelshaverne, har været alt andet end lystelige, og det er maaske af den Grund, han tænker paa at søge anden Virksomhed, og man kan ikke andet end

billige hans Beslutning i saa Henseende, thi raa og udannede Mennesker kan man vanskeligt omgaas uden at tage Skade deraf, fordi „slet Selskab fordærver gode Sæder“, og blandt andet da ogsaa nedbryder Agtelsen for Kvinder. Til Slutning siger Hr. Jensen, at den vilde Konkurrence ødelægger Mejeribestyrerstillingen. Det kan saamænd gerne være, han kan have Ret i denne Paastand. Men det eneste, der er at gøre i denne Henseende, er, at Mejerifolkene slutter sig sammen i Foreninger til Kamp imod Lønreduktion fra Andelshavernes Side, at Adam her skyder Skylden paa Eva, bringer hverken Nytte eller Fornøjelse.

Kirstine Hansen,
Mejeribestyrerinde,
Vindebrink pr. Værsløv.

Et nobelt Foretagende.

Den ærede Redaktion af Kvindebladet „Hvad vi vil“ lover i sin Artikel „Et nobelt Foretagende“ (Bladets Nr. 9) beredvilligt at optage alle Meddelelser fra Værksteder, der har optaget Kvinder i Haandværkerstanden. Jeg skal i den Anledning oplyse, at der i Hr. Agnar Simesens Bogtrykkeri, Niels Julsgade 11 (før Fritz Møllers Bogtrykkeri), findes en kvindelig Typograf, som har været der i 2 Aar, og at Bogtrykker Simesen i enhver Henseende er tilfreds med hendes Arbejde. Ligeledes har han til forskellige Tider haft flere unge Kvinder som Elever ved Sætning.

Med den Sorg og Harme og de Ønsker om at kunne hjælpe, hvormed jeg altid hører om Kvindernes Forurettelse, læste jeg „Hvad vi vil“s Artikel „Et nobelt Foretagende“, det er jo desværre ikke første Gang, man hører Klager over, hvor vanskeligt eller umuligt det er at skaffe Kvinder Adgang til ordenlig Uddannelse i Værksteder, og atter og atter spørger jeg mig selv: „kan vi Kvinder og Kvindesagsvenner da virkelig intet udrette for at nedbryde den Mur, der spærrer Vejen for vore Søstre til fagmæssig Uddannelse?“ Jeg anerkender fuldt ud de Bestræbelser, som vore bedste Kvindesagsvenner har gjort ved selv at gaa omkring og anmode Dhrr. Mestre om at optage kvindelige Lærlinge, men da det til Dels har vist sig frugtesløst, maa vi da ikke se os om efter andre Udveje?

Ved at tænke derover, fik jeg den Idé, om det ikke kunde være praktisk at danne en Forening, hvis Medlemmer *forpligtede* sig til kun at handle hos kvindelige Industri-drivende eller hos saadanne mandlige Industri-drivende, der støtter Kvindesagen, kun at benytte kvindelige Læger, Tandlæger etc. Medlemsbidrag og frivillige Bidrag skulde udelukkende anvendes til at hjælpe kvindelige Haandværkere til at etablere sig paa egen Haand, for at de atter paa deres Værksteder kunde optage kvindelige Lærlinge.

En saadan Forening vil sikkert i Begyndelsen friste en kummerlig Tilværelse, men derved deler den kun Skæbne med alle de andre Kvindeforeninger, men jeg tror, at den efterhaanden vil vokse sig stor og stærk, Dhrr. Mestre og Svende, d. v. s. de mandlige, vil naturligvis i Begyndelsen udle, for-agte og ignorere en saadan Forening, men naar de ser, at de kvindelige Industri-drivende